

2017-164

Archeologienota Waregem Bilkhagelaan

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

18-10-2017

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Waregem Bilkhagelaan (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied, 6385m² groot, bevindt zich aan de noordzijde van de Bilkhagelaan. Aan straatzijde zijn twee vrijstaande woningen aanwezig, telkens met voortuin en verharde inrit die naar de achterzijde van de woning leidt. Beide woningen zijn volledig onderkelderd. Achter de noordelijke woning is een buitenzwembad aanwezig. Het grootste deel van het plangebied, achteraan de huizen, wordt echter ingenomen door beboste percelen, waartussen nog enkele kleinere gebouwtjes staan.

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig waarbij de relevante en beschikbare bronnen teruggevonden werden en geraadpleegd. Het terrein, gelegen in een oorspronkelijk landelijke omgeving tussen Waregem en Sint-Eloois-Vijve, was minstens sinds 1777 een onbebouwd terrein. In de loop van de 20ste eeuw werden enkele vijvers uitgegraven op het terrein, de meeste daarvan zijn ondertussen opgevuld en niet meer herkenbaar. In de tweede helft van de 20ste eeuw werden 2 gebouwen opgetrokken langs de Bilkhagelaan en kreeg het plangebied zijn huidige uitzicht: twee woningen aan de straatzijde, met een zwembad en enkele bijgebouwen, en erachter beboste percelen. Hoe de site er uit zag voor 1777 is niet gekend. De regio van het plangebied is archeologisch niet goed gekend, hoewel er een belangrijke Romeinse aanwezigheid kan vermoed worden in Sint-Eloois-Vijve. Deze werd op heden echter nog niet *in situ* archeologisch vastgesteld. Ook in oudere periodes kan de omgeving van het plangebied vanwege zijn interessante landschappelijke ligging een aantrekkingspool geweest zijn voor menselijke aanwezigheid: hogere koutergronden nabij de valleien en de samenvloeiing van de Leie en de Gaverbeek. Getuige hiervan zijn de archeologische aanwijzingen gekend via luchtfotografische opnames, waaronder enkele die als bronstijd grafheuvels geïnterpreteerd worden. Deze gegevens tonen aan dat het projectgebied een bepaalde archeologische verwachting heeft. Rekening houdend met de landschappelijke ligging en de bodemkundige situatie, is de kans niet onbestaande dat er op het plangebied sporen uit de metaaltijden, Romeinse periode en/of middeleeuwen aanwezig zijn. Ook steentijdsites kunnen niet uitgesloten worden: het plangebied is niet gekarteerd op de bodemkaart, maar vlakbij komen colluviale zandleemgronden voor die mogelijke steentijdsites kunnen afdekken.

Op het plangebied wordt een verkaveling van 16 loten ingepland. De bestaande woningen en gebouwtjes worden afgebroken, de bomen worden gerooid. Centraal wordt een wegenis aangelegd die zorgt voor de ontsluiting van alle loten naar de Bilkhagelaan. Het slopen en rooien, het bouwrijp maken van de loten, het aanleggen van nutsleidingen en wegenis, het optrekken van de woningen en het inrichten van de tuinzones zal voor een aanzienlijke bodemverstoring zorgen. Er kan vanuit gegaan worden dat het archeologisch bodemarchief over het volledige plangebied bedreigd wordt door deze werken. Bovendien kent het plangebied een bepaalde archeologische verwachting en kan op basis van het bureauonderzoek de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden.

Daartegenover moet de historische ontwikkeling en het huidige gebruik van het plangebied gesteld worden: de noordoostelijke hoek van het terrein en een aanzienlijke strook langsheen de zuidoostelijke zijde is reeds verstoord door de aanleg van vijvers in de loop van de 20ste eeuw. Daarnaast zijn hebben er bij de bouw van de bestaande woningen aanzienlijke verstoringen plaatsgevonden: de huizen zijn volledig onderkelderd en er werd een zwembad uitgegraven. Ook zijn er plaatselijke verstoringen door nutsleidingen en ter hoogte van de vele bijgebouwtjes. Het resultaat is dat het archeologisch bodemarchief op het plangebied op vele plaatsen reeds is vernield. Wat overblijft is een redelijk beperkte zone centraal op het terrein, een klein stukje aan de voortuinen en diverse kleine lapjes grond tussen de verstoringen door waar mogelijk nog een goede bewaring van eventuele archeologische sporen te verwachten is.

Rekening houdend met de archeologisch verwachting (gemiddeld, maar niet hoog) en met het feit dat deze verwachting voornamelijk landelijke bewoning of begraving uit het verleden betreft, die het best kan geëvalueerd worden binnen een breed ruimtelijk kader aangezien dergelijke sites zich meestal over grotere gebieden uitstrekken, dan wordt op basis van de eerder beperkte omvang en de versnipperde ligging van de onverstoorde zones geen verder vooronderzoek geadviseerd. Als er een site aanwezig zou zijn, dan zou deze maar deels worden aangesneden en zou het onderzoek ervan meer vragen oproepen dan beantwoorden. De kosten-baten analyse zou in dit geval negatief uitdraaien.

Om die reden wordt er, ondanks het eventuele archeologische potentieel, geen verder onderzoek geadviseerd. Er dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed¹.

---

¹ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.